SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 6. V Ljubljani, v soboto 9. januvarija 1886. **Letnik XIV.**

Na delo!

Zgubljen je le tisti, kdor sam nad seboj obupa. To veljá posameznemu, to veljá celemu narodu. Kam da obupnost ljudstvo pripelje, vidimo pri tistih zdvojenih poskušnjah anarhistov, to vidimo pri ruskih nihilistih. Več nego pol stoletja gospodari po Evropi liberalizem; dolgo časa je narode za nos vodil in trapal, javno življenje se je moralo po njem ravnati, ali dandanes, kdo več verjame obrabljenim frazam o človekoljubji, o bratovstvu, o prostem gospodarstvu itd. Ljudje se pri tem ali dolgočasijo, ali pa listnice dobro zapirajo, vedoč, da liberalizem meri le na njih žepe in premoženje.

Kaj pa bodo začeli ljudje sedaj, ko je njih vzor (ideal) zginil v megleni daljavi, ko je upanje, ki so ga stavili v liberalne nazore, splavalo po vodi!

Nekdanji časi, ko so ljudje brezskrbno živeli, zginili so in ne dajo se več nazaj priklicati, resno, bolj resno je postalo, kakor je bilo pred l. 1848. Narodi imajo dosti truda, dosti skrbí, da plačujejo obresti, ktere jim je naložil mamom, ko je gospodaril narodom na zapadu; to je sedaj tista mednarodna vez, ko je prenehala ona vez, ki je nekdaj vezala narode med seboj.

V takem otrpnjenem položaji, kakor je narod na Ruskem, zapadni narodi sploh niso, zato je pa tudi upanje, da bodo našli pripomočkov ter si pomagali iz svoje sedanje stiske in zadrege. Sicer pravimo, krotka revolucija le pot pripravlja divji revoluciji, anarhiji, a ko bi se to zgodilo, potem pridemo iz dežja pod kap, vendar upamo, da imajo zapadni narodi v Evropi še toliko moči, še toliko življenja v sebi, da bodo prestali to krizo. K sreči zapazimo v Evropi, da veje od l. 1881 kolikor toliko bolj konservativni duh; ljudje so spregledali, da jih je liberalizem le goljufal — na duši in telesu — ko jim je obetal srečo in zadovoljnost, a prinesel vse kaj druzega. Le poglejmo, kako vničeno je rokodelstvo, kako stiskan naš ubogi kmetovalec, bodisi veči ali manjši posestnik; da od vsega druzega molčimo, ki je neoporekljivo sad brezvernega liberalizma.

Da ne premaga zli duh, da ne preoblada divji socijalizem v Evropi, treba nam je krščanskega socijalizma; zdravila moramo tam iskati, kjer se dá najti, v krščanskih nazorih, o državi in državnem gospodarstvu. Kdor pazljivo bere pisma, ktere nam pošilja vrhovni načelnik na stolu sv. Petra, bode in je že lahko zapazil, da sv. Oče svaré svet pred tvarinarskim socijalizmom, da kažejo na viši namen človeštva, in kako more najti posamezni, kako tudi države in ljudstva srečo in zadovoljnost na tem in onem svetu.

Na delo toraj vsi, ki hočejo, da se sedanji svet otme obupa, ki želé blagor našega dela svetá, za blagor krščanske vere, za krščansko nravnost, za pravo svobodo, pa tudi za narodne pravice po liberalizmu zatiranih narodov. Gré pa tudi za gmotno in telesno blagostanje evropejskih narodov, ki so rešeni jarma zlatega teleta; pripeljati se morajo do blagostanja tako, da se bodo po krščansko veselili svojega življenja.

Vlade bodo pa med tem pot pripravljale boljšim časom. Vsega zlega, kterega je liberalizem prizadel ljudstvom, ne morejo na hip odpraviti, in vseh krivih potov ne naravnati h krati, a vendar bode mogoče marsikaj tega ogladiti.

V tem oziru je posebno naša vlada v poslednjih letih marsikaj dobrega vkrenila in pot pripravila najnujnejšim potrebam. Upajmo, da se ne bomo nazaj vračali, ampak napredovali z istim in resničnim napredkom, če ne pride od kake straní neprevidoma kak vihar na državo, ki bi pričeto delo vstavil.

Toraj na delo, ki imate veče ali manjše krmilo v rokah; narodi, oviroma njihovi zastopniki na delo po javnih zborih. Modro porabite čas, dokler piha vgoden veter; da se ne bode očitalo v to poklicanim: čas ste imeli, a niste ga znali rabiti.

Na delo moramo klicati zlasti časnikarjem, ki delajo ali saj hočejo delati javno mnenje. Liberalizem je obnemogel, če tudi še ni mrtev; umrl pa bode — za sušico. Onemogli liberalizem podpirati zamore le še brezveren, ali pa neznačajen koristolovec. Oboje pa: brezvernost in lakomna sebičnost, sta znamenje oslabelega duha, ki živi le za danes le za letos. „Za nami povodenj“, si mislita oba. Kaj pak, da je še mnogo znamenj, kakor bi očak liberalizem še živel in krepko deloval, a vendar resnica je, da le še životari in — nevedneže slepari. Delajmo marljivo in vstrajno, da bode pred ko moč pokopan. Navidezna znamnja njegovega zdajnega delovanja naj nas nikar ne motijo. Enako naj nas tudi nikar ne motijo pičla in slabotna znamenja duhovnega prebujenja za krščansko življenje in konservativno delovanje: vsaka stvar bodisi rastlina, bodisi kako posloupje, delo človeških rok raste le polagamo, skoraj nevidno, le vničenje, podiranje in pokončanje — to se izvrši naglo. Toraj vsem dobromislečim kličemo glasno: „Na delo“.

Enciklika

sv. Očeta Leona XIII., s ktero napovedujejo izredno sveto leto.

(Konec.)

Ker je v sredi tako velikih in javnih stisek upanje rešitve le v varstvu nebeškega očeta, tako je naša prisrčna želja, da se vzbudi stanovitna in zaupljiva gorečnost v molitvi. V osodepolnem času krščanske zgodovine, kolikorkrat je cerkev zdihovala pod vnanjimi nevarnosti ali notranjimi stiskami, obračali so naši predniki prosé oči v nebesa, in tako prav posebno misli, kje in odkod se dobiva luč duhu, moč kreposti in pripomočki, ki so času prikladni. Njih duh je bil globoko prevzet opominovanj Kristusovih: „Prosite in se vam bode dalo“ (Mat. 7. 7.). „Treba je moliti vedno a ne prenehati“ (Luk. 18, 1). Temu opominovanju prigovarja tudi klic aposteljnov:

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviren zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

Vzdigne se vriš in psovanje, kamnje mi začne leteti prek glave. Ni mi bilo več ostati. Planem v pisarnico, zapahnem naglo vrata za seboj ter se zaklenem. Obležejo pisarnico hoté je odpreti, a ni se dalo, ker so vrata močna in z železom okovana, siloma raztolči pa in udreti jih se spet niso predrznili. In tako sem imel čas, da sem se na nasprotni strani pisarnice, ki je obrnjena na Kras, skozi okno po vrvi spustil čez visoki zid na vrt in od tod, ne da bi vedeli moji preganjalci, tekel sem čez polje na Dolenjo vas in gor skozi meje na Gradišče. Štanjelci pa vedno mené, da sem še v pisarnici, oblegali so jo gotovo še dalje, ne vem do kdaj, morda do noči. A jaz dospevši na Gradišče imel sem važniše opravilo. Vedel sem, da tù ni več za-me; zatoraj sem najpred hotel rešiti gotovino zlato in papirnato, saj veš, brat Jonatan. To sem naložil dvema tukajšnima zvestima možema, naj mi jo spravita nekam tje daleč od tù, kjer jo bom sam spet mogel najti. Da, skrbeti mi je bilo pred vsem, da rešim žakelj in skrinjo zaveze. Da se le dedščina Izraelova ne zgubi, kar se mene tiče, ni toliko, tudi če tù obležim. Zdaj pa pripravljam druge manj važne reči in drobnosti. Hitro, hitro, tukaj mi ni več obstati; ko zvedó da me ni več v pisarnici, gotovo se druhal priklati sèm gor ubijat me. Čuj, Jonatan, kaj pa šumí, saj ne gredó še?! Kaj vraga, vsaj nocoj še ne! Jutri lahko pridrvite! Nocoj še ne! No, pa brez skrbi, noč je že, ne bo jih po noči. Jutri, jutri, no, pa naj le pridejo, saj Ben Saruka ne bo več tù, še manj pa sv. vreče.

„In kam pa misliš bežati?“ vpraša Jonatan.

„Kam pa? V Trst, na morje, po morji v Ameriko, daleč proč s skrinjo zaveze, čez rudeče morje v obljubljeno deželo“, odgovarja Ben Saruk.

„In Julijeta s teboj?“ vpraša Jonatan.

„Sto vragov z Belcebubom! brat, kaj me imaš za norca?“ roti se Ben Saruk. „To mi bo možgane zmešalo. Strela jo udari, kjer-koli je! In kaj misliš, kam jo je peklenšček vnesel? Že dva meseca jo ni najti. Pisal sem pod Skalo, žugaje. da mi mojo nevesto najdejo, a grof prišel je semkaj, na kolena padel in jokal, da je ni. Jaz sem bil že vse pripravil za oklice. Zastonj. Ni je — ni je. Da, če se ni zarila v zemljo iskat ranjkega kapucina Vigenjskega. Zdaj pa sem mislil grofu pod Skalo nategniti kožo. Nič manj kakor za dvesto tisoč. S štirimi gradovi bi se ne bil mi pogodil. In vse to moram zdaj pustiti ter bežati še nocoj v Ameriko. Jojmene, jojmene!“

„In nič boljših novic ne prinašam iz Gorice, brate. Bežati mi je, bežati. Kakor blisk raznesla se je po cesarstvu novica, da je cesar dal strogo povelje uradnikom izslediti naša društva ter vse lože brezobzirno zapreti. Veleizdajstvo in vsa nesreča v vojski se nam pripisuje. V Gorici smo že zasačeni. Bilo je predsinočnim ob enajstih, ko smo bili pri „Odkritosrčnosti“ zbrani, kar h krati se odpró vrata, vstopita dva uradnika ter v imenu volje cesarjeve tirjata, da se razidemo, drugo jutro nam dojde odlok, s kterim je društvo strogo prepovedano. Mesto je razburjeno, posebno črno gledajo žide. vsak čas videti je pred Getom večih ali manjših tropov ljudij. Slišali so se celó glasovi: Dajmo jih, zažgimo jim Get! Potegnil sem jo naravnost iz Gorice in prišel sèm k tebi vprašat, kaj in kako.“

„In brat od Volkov?“ hoče zvedeti Ben Saruk. „Že en mesec ga nisem videl, niti slišal o njem?“

„Veš, da se je že pred tremi meseci obrnil do vlade s prošnjo, da bi se smel pokalviniti. Že veš, da mu je toliko mar za Kalvina, kakor za papeža v Rimu; v Trstu ga je že dalje časa čakala neka Hanoveranka, kteri se je že pred leti zaobljubil, da mu je dopisovala in tirjala, naj vendar že spolni obljubo. In kaj se je odgovorilo z Dunaja? Naročilo se je ordinarijatu v Gorici, naj Luka od Volkov skuša pregovoriti in spraviti na dobro pot. Zvabili so ga v Gorico, in zaprli h kapucinom. Pred dvema tednoma ga je kapitelj prvikrat zaslišal, a Luka vêdel se je kakor Martin Luter pred zborom v Vormaciji, poln navdušenja za čist evangelij, a še bolj za — Hanoveranko. Nič ni bilo opraviti ž njim.

„Molite brez prenehanja“ (I. Thes. 5. 17); „pred vsem Vam zatrjujem, da prošnje, priprošnje, molitve in zahvalo opravljate za vse ljudi.“ (Tim. 2. 1.). Primerno priliko v tem oziru nam je izročil Janez Zlatoust. Isto tako, kakor je človeku, ki pride gol in vseh reči potreben, narava dala roke, s kterimi se more pripravljati stvari za življenje potrebnih, tako mu je Bog v nadnaravnih rečéh, v kterih sam ob seb ničesa ne premore, podelil dar molitve, da po modri porabi molitve doseže vse za zveličanje potrebno.

Iz tega, častitljivi bratje, spreglejte, kako dopadljiva in prijetna nam je gorečnost, s ktero ste posebno v zadnjih letih na naše priporočilo pospeševali molitev sv. rožnega venca. Omeniti nam gre tudi pobožnost ljudstva, ktero je povsod to molitev goreče opravljalo; nam pa bode največa skrb, da vžgemo in vzdržimo to gorečnost. Ne bode se Vam čudno zdelo, ako Vas tega zopet opomnim, Vi namreč spoznate, koliko je na tem, da molitev sv. rožnega venca procvita med kristjani; Vi veste, da je to tako rekoč najlepši del, najlepša oblika tega duha molitve, o kterem govorimo, da se prilega času, da se lahko opravlja in da prav obilno koristi.

Ker je vendar, kakor zgoraj povedano, poglaviten sad svetega leta, poboljšanje življenja in rast v kreposti, zdi se nam pa posebno potrebno vbežati onemu zlegu, ktero smo v zadnji encikliki omenili ter nismo nehali Vas pred njim svariti. Razumemo pod temi notranje, tako rekoč domače prepire nekterih izmed naših, kteri razvezujejo ali vsaj rahljajo dušam v neizrekljivo nesrečo, vez ljubezni. Na to zopet Vas, častitljivi bratje, varuhe krščanskega reda in vzajemne ljubezni, opomnim, ker je neprestane čuječnosti in veljave potreba, da se odvrne ta velika nevarnost. Opominovaje, klicajé, in svaré trudite se, da ohranijo vsi edinost duha v zvezi ljubezni, da se vrnejo začetniki prepirov k svoji dolžnosti; naj mislijo ves čas svojega življenja, da edini Sin Božji, ko so se mu bližale najhujše muke ničesa ni prosil tako goreče od očeta, da se vsi, ki nanj verujejo, ali ki bodo vanj verovali, med sabo ljubijo, da so vsi eden, kakor si ti oče v meni in jaz v tebi, da so tudi vsi edini v nama.

Tako podeljujemo in izročimo Vam z zaupanjem na milost Božjo Vsemogočnega in veljavo blaženih apostelnov Petra in Pavla, vsled oblasti vezati in razvezati, ktero je gospod nam kljubu naše nevrednosti izročil, vsem pravovernim obojega spola, in sicer tem, ki v Evropi živé začenši od 19. marca dneva sv. Jožefa, ženina prečiste D. M., pa do 1. novembra vseh Svetnikov dan; a tistim, ki živé zunaj Evrope začenši od tega dne pa do zadnjega dne v letu popolnoma odpustki v podobi sv. leta, vendar pod tem pogojem, da opravijo v prihodnjem letu 1886 naslednje:

Tujci in domači, ki bivajo v Rimu, naj dvakrat obiščejo cerkev v Laterani, na Vatikanu in liberianovo baziliko, in naj tam molijo za blagor in povišanje katoliške cerkve in apostoljskega sedeža, za pokončanje krivoverstva in spreobrnjenje krivovercev, za edinost med krščanskimi poglavarji, za mir in edinost vsega krščanskega ljudstva in naj opravljajo po našem namenu pobožne molitve k Bogu, naj se dvakrat postijo in mesnih jedi zdržujejo, in sicer ob takih dnevih, ki po cerkveni postavi niso zapovedani postni dnevi, naj po vredni postavi prejmejo zakrament sv. R. T. in naj dajo vbogajme vsak po svojem premoženji, ko pri tem prašajo svojega spovednika za kakšen dober namen, ki je za razširjenje in rast sv. katoliške cerkve. Vsak naj voli, kakor se mu prav vidi, vendar mislimo, da nam gre dvoje prav posebno priporočiti, pri kterih bode dobrotljivost prav vrlo obrnjena, oboje potrebuje na mnogih krajih podpore in varstva, oboje je isto tako koristno cerkvi in državi, namreč zasebne otroške šole in duhovska semenišča.

Vsem drugim, ki živé zunaj Rima, naj pa obiščejo po dvakrat tri cerkve, ktere jim boste odkazali ali Vi častitljevi bratje, Vaši namestniki ali po Vašem naročilu duhovni oskrbniki tega kraja, ali če ste tam dve cerkve pa taiste trikrat, ako je pa sama pa tisto šestkrat med tem časom, in naj opravijo druga predpisana dobra dela. Tudi hočemo, da se ta odpustek dušam, ki so v ljubezni z Bogom zedinjene se ločile iz tega sveta, po priprošnji more obrniti. Tudi dovolimo, da po Vaši modri previdnosti okrajšate ta obiskovanja kapitelnom in družbam svetnih in redovnih ljudi, bratovščinam, vseučeliščem in kolegijam vsake vrste, ki obiskujejo v procesijah imenovane cerkve.

Dalje dovoljujemo, da potniki po suhem in mokrem, kedar dospejo na kraj svojega bivanja ali na kako stalno bivališče, tam zamorejo dobiti odpustek, če šestkrat obiščejo glavno ali župno cerkev, in druga predpisana dela resnično opravijo. Na ljubo redovnikom obojega spola, tudi ako živé v vedni klausuri, isto tako tudi svetnim in duhovnom med svetom ali v redovniškem stanu, ako jih zadržuje vjetništvo, telesna slabost ali tudi kak drug pravičen vzrok, da ne morejo opraviti imenovanih dobrih del prav nič ali le nekaj, dovoljujemo, da sme spovednik taka dela v drugačna dobra dela premeniti. Tudi dobé spovedniki oblast, oprostiti od sv. obhajila take otroke, ki še niso prejeli telesa Gospodovega.

Vrh tega pooblaščamo vse verne, bodi-si neduhovne, svetne duhovne in redovniške osebe vsacega reda ali zavoda, tudi ako se ima to osebno imenovati, da si morejo izvoliti v ta namen kterega koli svetnega ali redovnega duhovnika za spovednika izmed tistih, ki smejo spovedovati. Tega privoljenja se smejo poslužiti tudi nune, novinske in druge ženske osebe, ki živé v klavsuri, ako je le duhovnik pooblaščen nune spovedovati. Spovednikom pa dajemo vse tiste pravice, a le za čas svetega leta, ktere smo jim podelili v našem apostolskem pismu „Pontifices maximi“ dne 15. februvarija 1879. leta; a zmirom so izvzete tiste pravice, ki so izvzete v tem pismu.

Sicer naj se vsi prav goreče prizadevajo, da med tem časom posebno časté veliko Božjo mater. Želimo namreč, da je to sveto leto pod varstvom presvete Device rožnega venca; z njeno pomočjo tako upamo, bode se mnogo duš očistilo, in spravilo z Bogom ter ponovilo se v veri, pobožnosti in pravičnosti, ne samo da upajo večno življenje, marveč da učakajo mirnejših časov.

V zastavo teh nebeških milosti in v spričevanje naše očetovske naklonjenosti podelimo Vam, duhovščini in vsemu ljudstvu, ki je izročeno Vaši veri in čuječnosti, v Gospodu apostolski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru dne 22. dec. 1885, v osmem letu našega papeštva. **Leon XIII.**

Spet so ga dali h kapucinom. A drugi dan Luka ni bilo več v celici, zginil je, da ni duha ne sluha več po njem.“

„In pri Volkih, rad bi vedel kaj počnó?“ pravi Ben Saruk.

„Pri Volkih so veseli, pijejo in plešejo neprenehoma, molke so vse vrgli na gnoj, cerkev je že en mesec zaprta. Taka vera, taka, pravijo, kakor nam jo gospod Luka pridiga!“

Tako besedajoč se nekdo na vratih prikaže ter se počasi pomika proti mizi, za ktero sta sedela častita brata.

„O gospoda, oznanjam vam, da tù ni varno več stati. Pol ure je od tega, ko sem bil v Dolenji vasi; pogovarjali so se Dolenjci, da hoté proti polnoči z vilami in cepci udariti na Gradišče in nabosti, kar najdejo živega. Prišel sem vam to naznanjat. In ne vem celó, ali bodo čakali polnoči, ker razburjeno je vse po nekem pismu, ki je došlo županu, pravijo da Vekoslav še živi in se v kratkem vrne.“

„A — kaj pa so ti glasovi? Čujte! Tukaj so že“, planejo kviško vsi trije. „Bežimo, bežimo!“

Drugo jutro pa gledal je Cene z Vignja gor proti Gradišču; dim valil se je izmed hrastja proti nebu.

„Glejte, kako se jo zavrtelo v zraku, prav zdaj je zletel v oblake; jaz sem zmirom rekel, da je bil coprnik ta gospod Mostovski.“

Tako sklene Cene svoje opazovanje in se prekriža.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. januvarija.

Notranje dežele.

V ***Trstu imajo volitve.*** Razni kandidatje stali si bodo zopet nasproti in če se človek le po mestnih vogalih ozira, vidi ondi razne volilne oklice, ki svoje možé priporočajo. Posebno kričé vam rudeči plakati, ki jih je lahonsko društvo, ki je ob enem gnjezdo strupene irredente, — „Progresso“ (napredek) se imenuje, nalepilo po vogalih. Rudeči plakati priporočajo vseskozi same rudečkarje v četrtem okraji za kandidate. Na čelo postavili so sicer moža, ki zavzema v Trstu častno mesto župana in o kterem se ne dá trditi, da bi bil ravno tù ali tam s petrolejskim vrčem okoli hodil, toda tega kandidata postavili so si le zarad lepšega tjekaj, da se bodo tem laglje drugi za njim skrivali. Če pa človek kandidate „Pogressove“ bolj pri luči pogleda, najde ondi več imen, ki so vse drugo le laška ne in vendar se nosilci njihovi poganjajo za združenje Trsta z Italijo. Kak dr. Stransky izvestno ni ne laške krvi in ne laški vzgojen, če se je gori nekje na Moravskem porodil, vendar je vstopil pod „Progressovo“ zastavo, da tudi on pripomore k rešitvi še nerešene Italije. Druga imena ravno tako krijejo večinoma odpadnike — janičarje raznih narodnosti. Da Slovenci takih ne bodo volili, smo prepričani.

Česka šola na Dunaji, ki se iz društvenega denarja vzdržuje, je še vedno grozen trn, ki ondašnje nemške peteline silno v oči bôde. Koliko so si tisti ljudje že prizadeli, da bi jo bili že v kali zatrli! Koliko se je pisalo o njej še pozneje, ko se je poduk v njej že pričel, in koliko jeze ta uboga šola še sedaj napravlja Dunajskim zagrizencem! Celó v deželnem zboru pečali so že nedavno ž njo in to zarad rabe jezika pri dopisovanji s šolskimi oblastnijami in drugo gosposko. Vodja česke šole posluževal se je pri dopisovanji svojega maternega in v njegovi šoli ob enem uradnega jezika. Dunajski uradi so se proti temu pritožili in so vso zadevo spravili pred deželni zbor dolenje-avstrijski. Ondi se je stavil predlog, da naj se vodji česke šole strogo zapové pri vseh dopisih na šolske in druge oblastnije po Dolenji-Avstriji ležeče, kjer je ravno nemščina uradni in deželni jezik, izključljivo in brezpogojno le nemščine se posluževati. Spričevala morajo toraj tudi le nemški pisana biti. Pri nas je pa ravno narobe prav. Tukaj se moramo pa boriti, če tudi imamo slovenščino kot deželni jezik, da se nam raba taiste dovoljuje s pogoji, kterim bi se Nemci v dolenji Avstriji na ves glas smejali in bi jih odločno zavračali. (Confr. ustanovitev nemške šole v Ljubljani in vpeljavo slovenskega poduka v naših ljudskih šolah.)

V ***českem deželnem zboru*** je vendar enkrat dr. Knotz najdel priliko, da se je sprl s c. kr. deželnim namestnikom. Šlo je namreč za deželni predštev. Sedaj je pa začel dr. Knotz napadati c. k. namestnika in ponavljati vse, kar je rekel v državnem zboru 19. oktobra. Predsednik mu je rekel, da proračun sestavi deželni odbor, a ne vlada, stvar je drugačna kakor v državnem zboru. Ko pa dr. Knotz le ni nehal govoriti, mu je deželni glavar besedo odvzel.

Znamenito postalo je v Evropi poleg druzih tolikanj važnih političnih vprašanj tudi ***židovsko vprašanje.*** Kaj so židje, ali so oni Nemci ali Slovani? Niti prvo niti drugo; brezdomovinci so, za kar jih je odločilo prokletstvo božje, to je najkrajša rešitev tega vprašanja in tako jo je tudi rešil rabinec Bloch. On svoje rojake svarí pred radikalno narodnostjo, bodi-si potem že ta ali ona. Žid, pravi Bloch, naj živi, kjer mu drago med Nemci ali Slovani, on mora ostati žid, kajti on se ne smé nikaki narodnosti pridružiti. Teh nazorov pa nikakor ni jeden novejših petelinov, dr. Friedjung namreč, kteri trdi, da se mora nemški žid za nemške, slovanski pa za slovanske koristi potegovati. Kteri ima prav? Gotovo prvi. Žid se loči po svoji veri, svojem jeziku, svojih običajih in namenih od vseh drugih ljudstev, naj že živi, kjer si bodi, v toplih ali mrzlih krajih, med surovim ali olikanim prebivalvom, v naših časih ali pred sto leti; o kratkem; zid ostane vedno žid, še celó (z malimi izjemami) če se pokristjani. Vsa ljudstva ima za zavržence božje in le sebe prišteva dedičem božjih obljub. Zato smo dolžni le njemu vsi služiti. V tem smislu moramo Blochu kot natančnemu poznovatelju svojega rodu prav dati. Žid je žid in na veke ne bo druzega, kakor ostal bode žid. Naj živi, kjer si bodi, za to se ne zmeni veliko; pač pa se edino le zanima za svoj dobiček in svoj rod. Zato pa mislimo, da je velika napaka in le sad brezvernega liberalizma, da so se dale židom enake pravice, kakor kristjanom. Zgodovina nas uči, da, kjer so židje dobili enake državne pravice, so vselej kristjanom zapovedovali, jih stiskali in na beraško palico spravili. Zatorej z rabincem Blochom tudi mi trdimo: Žid naj ostane žid, kjer koli živi. Postavodajalstvo naj mu pripozna človeške pravice, naj ga brani neopravičenih napadov, naj ga ne zatira pa naj ga tudi ne enači s kristjani, ker to ni in nikoli ne bode. Če pa se kdo pokristjani in je res pošten kristjan, naj vživa, kakor se umé samo ob sebi s kristjani krščanske pravice z vsemi državljani.

Vnanje države.

Včeranji telegram iz ***Francoskega*** sporoča nam o novem ministerstvu, ki se je tudi ondi sostavilo iz mož, ki so takega duha, kakoršen sedaj skupno Evropo prešinja — duha mirú in sprave. Francoski listi, pravi telegram, bavijo se vsi jako povoljno z novimi ministri in se najboljšega od njih nadjajo — namreč mirú v domači deželi, kjer so ga v poslednjem času ravno tako britko pogrešali, kakor pri nas. No, pri nas kaže nekaj na mir in spravo, vsaj zgoraj jeli so z vso odločnostjo na to delati. Med Vatikanom in cesarskim dvorom ob Spree ležečem čuti se tudi mileja sapa, kakor so nam nedavno sporočali telegrami o medsebojnem odlikovanji; zakaj bi toraj tudi Francozje ne puskusili z možmi, ktere navdihuje duh mirú in sprave. So pa to sledeči možje, ki so vstopili v nov kabinet: Predsedništvo prevzame Freycinet, ob enem pa tudi zunanje zadeve, toraj Tonking in anamško vprašanje; Sarrien je minister notranjih zadev; Sadi-Carnet skrbel bode za polnenje blagajnic; Goblet voditi imel bo poduk; Boulanger vojsko; Aube bo na morji vladal; Demole bode čul nad pravico v

deželi; Bachant bo vodil javna dela; Lockroy šel bode trgovini na roko; Granet pa pošti. Rekli smo že zgoraj, da Freycinet ob enem prevzame skrb za Tonking, Anam, Kambodjo in Madagaskar. To smo omenili zarad tega, ker so bile te dežele do sedaj podrejene mornarskemu ministru. Freycinetu se za malo zdi, da Francozje v teh naselbinah ne morejo do pravega vspeha in jih hoče sam v roke vzeti. Skrajni čas bi res bil, da bi se nekaj storilo ondi, ker so se Francozje reči že podstopili, kajti tako, kakor je sedaj nadalje ne sme in ne more ostati. Ravno včeranji telegram prinesel nam je zopet grozno novico, da so v Anamu 500 kristjanov pomorili. Temu se mora po onih krajih vendar konec napraviti.

Sedaj, ko se je Angležem čez dolgo časa zopet enkrat posrečilo, da so Mahdijevce v *Sudanu* vsaksebi raztepli, hočejo nemudoma pričeti razgovore z egiptovskim namestnim kraljem o korakih, ki jih mislijo napraviti za vstrajno varnost dežele. Od angleške strani se jih bo vdeležil Sir Drummond Wolf, ravno tisti, ki je bil nedavno v Carigradu, kjer je hotel Turčijo in Rusijo navskriž spraviti. Ker se mu po to ni posrečilo, zavil je, kakor modri mož, na drugo stran ter visoko porto vprašal, kaj misli o Egiptu in Sudanu. Boljše nekaj kot nič, mislili so si tudi državniki ob zlatem rogu ter so pričeli določevati pogoje, s kterimi bi se Turčija in Angleška, ne da bi druga drugo poškodovala, lahko vdeležili varstva upostošenih pokrajin. Mož je na to odšel v Egipt, kamor se je kmalo za njim podal turški državnik Muktar paša, in to bo sedaj trojica, ki bo določila vse nadaljne korake. Drummond Wolf, Mutar in kedive določili bodo neki najpoprej, da se mora stalna egiptovska armada pomnožiti na 18.000 mož, če hoče egiptovska vlada sploh toliko moči imeti, da se zamore vspešno proti Sudanu zavarovati, in če bo ravno potreba, se tudi braniti. Če bodo pa vojake pomnožili, pomnožiti morajo pred vsem drugim budget, kajti v sedanji meri je pač premajhen, da bi 18.000 oboroženih mož vzdrževati zamogel. Tù bode pa ravno jedna prvih zaprek, ki je drug ne bo nihče rešiti mogel, kakor edino le Anglež. Saj je znano, da so Egiptovske blagajne že več časa prazne, po turških pa pajki predejo, kjer bi imel denar ležati. Oba ta dva bodeta toraj morala poslušati in vbogati, kar bo Anglež zahteval; le-ta pa izvestno ne bo pozabil na lastno korist.

Bolgarske homatije na jugu, dale so politikarjem toliko posla, da je bila pozornost cele Evrope tje doli obrnjena, da se je večkrat na druge reči, n. pr. na *Azijo* skoraj popolnoma pozabilo. Angleži so ondi med tem vkrotili predrznega roparja Tibava, ki si je prideval ime Veličanstva Birmanskega; kraljestvo njegovo, Birma imenovano, so si podvrgli; Tibava so pa zaprli, kar, ni še dolgo tega, so telegrami objavili. Ta najnovejša pridobitev je za Angleže silno pomenljiva, tako v političnim kakor v trgovinskem oziru in bodo Francozi ta korak takoj občutili, kakor hitro si Angleži po novo pridobljeni obširni pokrajini red napravijo in svoje trgovinske mreže razpnó. 8000 štirijaških milj obsega Birmansko površje, na kterem živi nekako 4 milijone ljudi. Birma je gledé velikosti nekoliko manjši kakor avstro-ogerska država sama na sebi, kajti le-ta meri 11.000 štirijaških milj, pa ima tudi skoraj 38 milijonov prebivalcev; ondi v Birmi jih pa na 8000 miljah le 4 milijone živi. Bogastva je pa v ondašnji zemlji toliko nakopičenega, da se bo celó Indija proti temu skrila. V Birmi se nahajajo demanti in premog, dišeči čaj itd. Tako deželo si je že vredno pridobiti in Angležem se mora pripoznati, da to izvrstno umejo.

Izvirni dopisi.

Iz Čadrama, 5. januvarja. (Ravnopravnost slovenščine pri c. kr. uradih.) Z dopisom 18. in 19. decembra 1885, št. 21482, je c. kr. okrajno glavarstvo Mariborsko prosilo za dva službena mrtvaška lista dveh l. 1866 rojenih in v Čadramu umrlih dečkov.

Kakor na druge uloge domačih na Slovenskem obstoječih uradov, se je tudi na to odgovorilo s slovenskimi mrtvaškimi listi natanko po mrtvaški knjigi in pravilno narejenimi. Namen tirjanja teh listov ni drugi, kakor da se v zapisnik dotične občine, kamor je umrli dečko spadal, smrt zaznamuje pm. † 30. decembra 1870.

Isti urad je z dopisom 8. oktobra 1885 prosil službenega poročnega lista za nekega steklarja v imenu konzulata v Siri. Na tisto ulogo poslal se je v Maribor dotični poročni list v latinskem jeziku in okrajno glavarstvo je bilo zadovoljno.

Na zgoraj omenjeno ulogo dveh mrtvaških listov v slovenščini napravljenih pa je 4. januvarja prišel s povrnjenima mrtvaškima listoma ta-le odgovor:

„Wird dem hochwürdigen Pfarramte in Tschadram mit dem Ersuchen um gefällige Uebermittlung authentischer Auszüge aus den dortämtlichen Sterbematriken, als welche die inliegenden Todtenscheine nicht angesehen werden können, weil sie dem Original-Texte der Matrikenbücher nicht wörtlich gleichlauten. Marburg am 29. December 1885. Der k. k. Bezirkshaupmann:

Hein m. p.“

Kako da si g. Hein besedo „avtentično“ tolmači, je iz omenjenega razvidno: Latinski, laški ali nemški jezik mu je avtentičen, samo slovenski ne, in zakaj ne? Menda ker ga ali sam črti, ali pa ne umé? Avtentika pa sicer pri matričnih spisih v tem obstojí, da so spisi natančni in toraj da se navêde število knjige in stran, da se poroča resnica, ki je zapisana ali v latinski, nemški, ali v zadnjih letih tudi v slovenski besedi, da se pritisne župnijski pečat in se pristavi ime dotičnega voditelja matrik. Vse to se nahaja v omenjenih slovenskih mrtvaških listih in vendar niso g. Hein-u „avtentični“.

Vsi narodi smejo v svojem maternem jeziku govoriti in pisati in še cigani imajo to pravico, kolikor tolika na Ogerskem in Erdeljskem, samo mi Slovenci ne smemo te pravice imeti.

Ko se je v preteklem letu pri nas osnovalo društvo za pozidanje nove farne cerkve, so se vse dotične uloge in pisma napravila v slovenščini in se poslala v Gradec k vis. c. kr. namestniji v potrjenje in pravila so bila tam tudi v slovenščini potrjena; kar je pa tej visoki c. kr. gospôski še sveto, zaničuje njeni podložni okrajni glavar. Zato se bo proti čudnemu, Slovence sramotivnemu činu tega gospoda pri c. kr. namestniji pomoč iskala in upamo, tudi našla.

Pri nas so sploh bele vrane tisti c. kr. uradi, ki bi le semtertje na slovenske uloge tudi slovenski odgovarjali, in oni si ravnopravnost tako razlagajo, da na slovenska pisma nemške odgovore pošiljajo ali dostikrat celó odgovor dolžni ostanejo, ker slovenski ne znajo. Vzroka nimamo reči, da je v tej zadevi izvzeto Celjsko okrajno glavarstvo, ki ima vendar s samimi Slovenci opraviti!

Iz Ljutomerskih goric, 6. jan. († Fr. Šrol.) Ljutomerska župnija je letos na novega leta dan žalovala pri mrtvaškem odru svojega skrbnega župnika, č. g. Fr. Šrola, ki je bil nagle smrti umrl na starega leta dan. Na predvečer starega leta še je dovršivši cerkveni račun za preteklo leto zdrav in vesel naredil s sosednim župnikom tudi račun z Bogom, a že drugo jutro, ko se vzbudi, čuti se tako slabega, da pošlje po zdravnika, ki pa ni mogel nič pomagati, kajti kri mu je po žilah zastala in čez dve uri, okoli 8. ure zjutraj, je bil mrtev.

Ta nenavadna in nagla smrt je vzbudila ne le po župniji, ampak po celi okolici splošno žalost, ki se je očitno pokazala pri velikanskem sprevodu 2. januvarija, ko ga je razun 29 duhovnikov morebiti do 10.000 vernih spremilo k poslednjemu počitku. Jako tolažilni in podučni nagrobni govor je imel ondašnji rojak, preč. g. kanonik dr. Križanič, sprevod pa je vodil rajnega šolski tovariš, preč. g. kanonik L. Herg iz Maribora.

Franc Šrol je bil rojen dne 29. nov. 1829 pri sv. Lovrencu v Slov. goricah, toraj še komaj 56 let star; postave je bil majhne pa krepke, razuma bistrega in jako trdne volje. Posvečen v Gradcu leta 1852 je služil za kaplana na raznih župnijah do l. 1867, ko je postal župnik v Svičini, od koder je prišel pred kakimi petimi leti v Ljutomer za župnika. V tej veliki župniji, ki šteje nad 6000 duš, je imel veliko skrbi in dela, zlasti z gospodarstvom, pa kot razumen gospodar se je z veseljem in z dobrim vspehom trudil. Zadnje leto je dal povzdigniti in popraviti zvonik pri župnijski cerkvi, kar mu je tudi delalo mnogo skrbi. Narodnjak je bil z dušo in telesom, in zavoljo tega bodo ga Ljutomerski narodnjaki težko pogrešali.

V prejšnjih letih je precej veliko pisal v Drobtinice in časnike, tudi v cerkvenih pesmih se je včasih poskusil, zadnji čas pa je imel toliko druzega dela, da je komaj silno težko še kakšni dopis sestavil, kar je za „Slov. Gospodarja“ zlasti v zadnjem času spet bolj storil. Želeti je, da bi kdo njegovo delavno življenje bolj na drobno opisal ter v cerkveni prilogi „Slov. Gospodarja“ ali kje drugod priobčil v spodbudo in posnemo; kajti tako marljivih, odločnih in za vse dobro vnetih mož, kakor je bil ranjki Franc Šrol, nimamo na izbiro, toraj jih ne smemo prezirati. Naj blagi pokojnik v miru počiva.

Domače novice.

(Zadnji letošnji božični oratorij v Marijanišči) bo jutri, dné 10. t. m., ob 5. uri zvečer in sicer v slovenskem jeziku. Vstopnice se dobivajo v Marijanišči.

(Zadnja predstava igre „Živila Avstrija“) je bila pretekli četrtek, 7. t. m., — priredjena na čast gg. deželnim poslancem. Vdeležili so se je tudi gg. bogoslovci in pa č. vodstvo Alojznice z gojenci. Gg. poslanci — njim na čelu g. deželni glavar grof Thurn — so bili zadovoljni z igranjem in se veselili lepe kapele; več ogledati jim ni dopuščal čas.

(Poslednje mestne seje) predvčeranjem zvečer vdeležilo se je 20 mestnih odbornikov. Predsedoval je župan g. Grasselli. Na dnevnem redu je bil preliminar mestne občine Ljubljanske, o kterem bodemo prihodnjič obširneje pisali.

(Sedmero kaznjencev) je presvitli cesar na Kranjskem pomilostil. Med temi so štirji moški na Ljubljanskem Gradu in tri ženske v Begunjah na Gorenjskem. Po celi državi so pa 103 pomiloščeni.

(Cilinder in pantaloni) postali bodo menda obligatna noša sekularne duhovščine po celem svetu. Vatikanski listi vsaj sporočajo, da ju misli sv. oče v kratkem za to določiti.

(Včerajšnji mesečni somenj) je bil slab, kar pa ob takem slabem vremenu pač ni čuda. Poleg tega je pa tudi že veliki zimski somenj o sv. Pavlu pred durmi. Živine nagnalo se je 580 komadov. Kupčije pa ni bilo skoraj nobene.

(Kdo ima v tabačni fabriki komando?) Došlo nam je te dni naslednje naznanilo: Vis. c. kr. ministerstvo je do Ljubljanske tobačne tovarne dalo povelje, da delavke v fabriki naj zjutraj, opoludne in zvečer molijo na glas, svete pesmi pojó, kakor tudi, da naj rožni venec molijo. Uradnik v tobačnici, g. Jungwirth, pa je prepovedal dekletam na glas moliti in ukazal, da naj po tihem molijo. Kar je predrznih delavk, so ta ukaz z veseljem sprejele, modre in pametne pa so tega žalostne, ker zatira se s tem občutek pobožnosti. Tudi letos niso bila brana pravila in hišni red, kakor druga leta vselej, in najbrže g. višji nadzornik o teh rečéh še vé ne! Prepričani smo, da s tacimi čudnimi prepovedmi g. Jungwirth nasproti dela tudi starišem in oskrbnikom delavskih deklet in nejevoljo zbuja v deželi.

(Društvu v podporo vzbolelim duhovnikom) s sedežem v Gorici in v Meranu je zadnji občni zbor pravila vzpremenil tako, da bi se odborniki razdelili v tri odseke, in sicer v avstrijski, ogerski in nemški. Vlada je pravila nedavno odobrila. Na podlagi istih so dne 3. januvarija letos, kakor se nam piše, dotični v občnem zboru izvoljeni odborniki posameznih odsekov izbrali si načelnike. Avstrijskemu oddelku na čelu je mil. gosp. dr. Flapp, škof Poroško-Puljski, ogerskemu pa gosp. dr. Bertha, kanonik v Raabu, a nemškemu mil. gosp. dr. Thiel, škof v Ermelandu. Društvu je za predsednika izvoljen msgr. Filip, za namestnika msgr. prošt dr. Valussi, tajnik in blagajnik pa je gosp. župnik Valenta. Razven rečenih odsekov posluje v Gorici poseben odbor lokalni, obstoječ iz omenjenih treh funkcijonarjev in še sledečih p. n. gg.: grof dr. Coronini, prof. dr. Mahnič, prijor Sobel in prof. Hofmeister.

(Dnevni red XII. seje deželnega zbora kranjskega) 11. jan. ob 10. uri dopoludne. 1. Branje zapisnika XI. deželnozborne seje dne 7. jan. — 2. Naznanila deželnozbornega predsedstva. — 3. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji Avgusta Jak, pomočnega uradnika pri c. kr. zemljišno-odvezni deželni komisiji, za podporo ali nagrado. — 4. Ustno poročilo finančnega odseka gledé nasvetovanega odpisa zaostalih predplačil zemljišno-odveznega zaklada za komisijske in mejostavbne stroške pri odvezi služnosti grajščine Poljane (k prilogi 14.). — 5. Finančnega odseka poročilo zadevajoče končno vravnanje minima priklade na neposredni davek za zemljišno-odvezni zaklad (k prilogi 32.). Priloga 48. — 6. Finančnega odseka poročilo o proračunu zemljišno-odveznega zaklada za l. 1886 (k prilogi 1.). Priloga 49. — 7. Finančnega odseka poročilo o računskem zaključku zemljiščne odveze za l. 1884 (k prilogi 2.). Priloga 50. — 8. Finančnega odseka poročilo zadevajoče stanarinsko odškodnino šolskih ravnateljev na ljudskih šolah. Priloga 59. — 9. Finančnega odseka poročilo o računskem zaključku deželnega zaklada za l. 1884 in o glavnem pregledu gospodarjenja in premoženja deželnega zaklada in njegovih podzakladov za l. 1884 (k prilogi 22.). Priloga 51. — 10. Ustno poročilo odseka za letno

poročilo o § 11. marg. št. 1. letnega poročila gledé slovenskega uradovanja pri deželnih uradih. — 11. Ustno poročilo gospodarskega odseka o popravkih na cestah, ki so v zvezi s cestó iz Grosupljega na Krko in o vzdrževanji te ceste (k prilogi 52.). — 12. Ustna poročila gospodarskega odseka: a) o prošnji okrajno-cestnega odbora Novomeškega za uvrstenje okrajne ceste Novomesto-Žužemperk-Krka med deželne ceste in za pobiranje mostnine na mostu čez Krko pri Vavti vasi; b) o prošnji okrajnocestnega odbora Ribniškega za sprejem okrajnih cest Kočevje-Ljubljana, odnosno Kočevje-Žlebič-Rakek v deželno upravo ali za dovoljenje podpore; c) o prošnji županstev v Črnomlji in Žužemperku, da se cesta iz Ljubljane čez Žužemperk v Črnomelj proglasi za deželno cesto; d) o prošnji županstva v Črnomlji za uvrstenje ceste iz Grosuplja do Vinice med deželne ceste in za vpeljavo neposrednje poštne zveze med Grosupljem in Črnomljem; e) o prošnji občine Bohinjska Bistrica za podporo za preloženje ceste iz Bistrice do Tolminske meje; f) o prošnji občin Loka, Butoraj, Vinica za uvrstenje ceste Grosuplje-Žužemperk-Črmošnice-Črnomelj-Vinica med deželne ceste. — 13. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora Kočevskega, da bi se aktivni zastanki pobirali po c. kr. davčnih uradih. — 14. Volitev deželno-odbornega namestnika iz kurije mest, trgov, trgovske in obrtnijske zbornice.

(**Od sile grdo vreme**) imamo danes v Ljubljani. Sneg se ves ljubi dan vsipa kar na debelo, kakor letos še nikdar ne in se mu po tleh prav vidno odseda, tako hiti. Če pojde tako nepretegoma celo noč, mora ga jutri čez kolena biti.

(**Snega**) je moralo med Dunajem in Ljubljano silno veliko pasti, kajti potrgal je na več mestih brzojavne dratove in smo danes popoludne iz tega vzroka prav pozno borzno poročilo dobili.

(**„Jurij s pušo“**) je bil konfisciran, danes pa je izšla druga izdaja.

(**Tržaške okolice volilci**) zbrali so se na sv. treh kraljev pri „Fenice“ na volilnem shodu, sklicanem po društvu „Edinost“. Predsedoval jim je okoličan, državni in mestni poslanec g. Ivan Nabrgoj, ki je pričel zborovanje s krepkim nagovorom, da se nadja, da se bodo okoličanski volilci tudi pri predstoječih volitvah odlikovali po složnosti in narodni volitvi, s čemur so si ravno pri poslednjih volitvah tolikanj slave in časti pridobili. Trdno stoječi kot skale v morji naj se ne dajo preslepiti od nikakih še tako visokozvonečih fraz in še tako krasnih obljub, ktere vedno le obljube ostanejo. Lastno prepričanje mora vzdržati med njimi disciplino, ktera jim bo zopet rodila občudovanje, koje so si lansko leto v tolišnji meri prislužili pri prijateljih kakor tudi sovražnikih. Tudi sedaj bode z vzorno slogo in nevstrašljivostjo nasprotnika treba prepričati, da so okoličani vedno zvesti cesarju in domovini in da misel na krepko Avstrijo tudi nje same okrepčava in jači. Kandidatje so že znani, ki so jih Slovenci letos že po vseh razredih nastavili, prinesli smo jih v 4 številki letošnjega našega lista, toraj jih ne bodemo ponavljali; pač pa je vsak teh kandidatov še jedenkrat vpričo zbranega naroda ponovil svoj program, kterega se hoče zvesto držati, ako bi mu bila sreča mila, da pride v mestni oziroma deželni zbor. Zbor se je završil z gromovitim trikratnim „živio“ na presvitlega cesarja.

(**Tržaška prosta luka**) se mora zadnji čas do 31. decembra 1889 spremeniti v zaprto luko. Tako so menda sklenili avstrijski in ogerski državniki med saboj pri najnovejših razpravah o ponovitvi carinske in trgovinske zveze.

Razne reči.

— Kako je Jay Gould stoterni milijonar postal. Ko je Gould začel l. 1862 spekulirati, imel je k večem kakih 2000 dolarjev premoženja, ktere si je prihranil ali pridobil, kakor si bodi, še tudi l. 1863 ni bil milijonar, danes pa preračunijo njegove letne prihodke iz obrest in dividend njegovih papirjev na 2,000.000. Njegovo premoženje cenijo na 100,000.000 dolarjev. Razen kraljev po rudnikih — Makaja, ki je baje vreden 275 milijonov dolarjev, Flooda, Fair in Sharon ni nikdo tako hitro obogatil, kakor Jay Gould. Vanderbildtovo premoženje je vsaj nekaj bilo podedovano, in bilo pridobljeno v dveh človekovih dôbah; solidno bogastvo Astorov traja že tri rodove, istotako Rothschildovo; vsako veče premoženje je imelo kako podlago, le Jay je svojih sto milijonov iz nič dobil. Morda pa svet pravi o takem, ki na borsi spekulira, da ni obogatil s premoženjem ubogih. Vendar to je velika zmota. Gould je pridobil milijone, ko je spekuliral na ažjo pri zlatu, zgubljevalo pa je ameriško ljudstvo, ki je bilo pri svojem vsakdanjem zaslužku za toliko in toliko soldov okradeno. Njegov monopol pri telegrafu striže trgovce in monopol pri železnici pa kmete in trgovce ob enem. — Mislimo, da bi mu reveži privošili, da bi toliko časa za železničnimi vozovi tekal, da bi po centesimu zgubil vse milijone ktere je že pri železnicah „pridobil“.

Telegrami.

Trst, 9. jan. Druga izdaja „Jurja s pušo“ je bila danes zopet zasežena.

Dunaj, 9. jan. „W. Ztg.“ objavlja, da je začasno umirovljen sekcijski načelnik Pozzi, kteremu se je ob enem podelil red železne krone II vrste; German imenovan je za ministerijalnega sovètnika v naučnem ministerstvu; Cramer za generalnega prokuratorja; dvorni sovètnik Schrott za generalnega advokata pri kasacijskem dvoru.

Dunaj, 9. jan. Razprave o pogodbi, ki so jih včeraj na konferenci skupnih ministrov pod predsedništvom samega cesarja imeli, so večinoma dognane; nektere točke se bodo rešile po pismenem potu, kvoto bode pa določila regnikolarna deputacija. Carinska in trgovinska zveza se bo le malo predrugačila.

Krakov, 8. jan. Na Rusko-Poljskem je padlo toliko snega, da se je po vseh železnicah promet začasno ustavil.

Sofija, 8. dec. Iztočno-rumeljska armada podala se je domu v Filipopelj, kjer bo prezimila. Višji častniki ostanejo pa še v Sofiji, kjer se bodo pričele razprave o preosnovi vojske.

Tujci.

7. januvarija.

Pri *Maliču:* Vogl, Berger in Jonke, trgovci, z Dunaja. — Mally, trgovec, iz Celovca. — R. Engelsberger, trgovec, iz Krškega. — Sandor Klein, zasebnik, s soprogo, iz Reke. — Janez Haller, trgovec, iz Siska.

Pri *Slonu:* Leon Nagy, trgovec, iz Leipziga. — Dollfus in Weinberger, trg. pot., z Dunaja. — Jakob Schwarz, zasebnik, iz Varazdina. — Pogačnik in Dermelj, iz Cirknice.

Pri *Bavarskem dvoru:* Janez Arko, vinski trg., iz Zagreba. — Dr. R. Beneš, živinozdravnik, iz Postojne. — Jernej Kocil, posestnik, iz Loškega Potoka. — Katauer, strojevodja, z družino, iz Ljubljane.

Pri *Južnem kolodvoru:* Anton Rahom, zasebnik, iz Trsta. — Helena Vilman, zasebnica, iz Reke. — Marija Žoder, zasebnica, iz Kranja.

Pri *Avstrijskem caru:* Franc Vidic, zasebnik, iz Kranja.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. januvarija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl.	85	kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „	05	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta . .	111 „	60	„
Papirna renta, davka prosta . . .	101 „	15	„
Akcije avstr.-ogerske banke . .	872 „	—	„
Kreditne akcije	295 „	20	„
London	126 „	90	„
Srebro	— „	—	„
Francoski napoleond.	10 „	04	„
Ces. cekini	5 „	95	„
Nemške marke	62 „	20	„

Naročila na

„Theologisch-praktische Quartalschrift“,

ki v Lincu na leto v 4 zvezkih izhaja,

in to v sredi januvarja, aprila, julija in oktobra,

sprejema podpisana katoliška bukvarna in dotične knjige, takoj ko so izišle, naročnikom razpošlje po pošti franco. Naročnina znaša za celo leto le 3 gl. 50 kr. in jo sprejema

„Katoliška Bukvarna“

na Stolnem trgu št. 6.

Prave garantirane

voščene sveče

in (7)

voščene zavitke

priporoča prečast. duhovščini in gospodom trgovcem po najnižji ceni

Oroslav Dolenec,

svečar v Ljubljani.

CONGO SPITZEN

Kongo-cevke.

Najnovejše za kadilce, kar ni prav nič zdravju škodljivo.

Veljá jih 100 le 85 kr. in so pripravne za vsakega, naj že kadi cigarete, smodke ali viržinke. Razpošilja jih raznovrstne proti povzetji

tovarnična zaloga Julija Weiss-a

na Dunaji, I., Rothenthurmstrasse Nr. 23.

Terček & Nekrep,

trgovina z železnino

v Ljubljani, mestni trg št. 10,

priporočata stalno, dobro izbrano zalogo **najboljšega kmetijskega** in **poljedelskega orodja** in **strojev**, posebno **krmoreznic** Henrika Lanža v Mannheimu, izvrstna **orala** (pluge), kakor tudi druge najbolje izkušene izdelke; nadalje: **Žitne snažnilnice, vozove, sani, pluge, sesalnice, cevi** za **vodnjake** in **vodnjake** same, **štedilna ognjišča, peči, ognja** in **tatov varne kase** itd.; — potem izvrstni **kamniški cement** in **poljski mavec (gips)**; dalje **železnične šine** in **kovanja za stavbe**, — vse to po najnižjih cenah v zalogi in po unanjem naročilu, ki se vsako **naglo** in **natančno** izvršuje. (47)

Priznano nepokvarjene izvrstne

voščene sveče

izdelujejo (4)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Piccoli-eva esenca za želodec.

G. PICCOLI lekarnar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in **zdravniških spričeval bolezni** v želodcu in trebuhu, **bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemerojide, zlatenico, migreno** itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc.

Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Cena eni steklenici 10 kr.

Gosp. Gabrielu Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš cvet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v velikih slučajih vspešno rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili.

Ljubljana, mesec januvar 1884.

(25) *Dr. Emil vitez pl. Stöckl,*

c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Ž njo ozdravelo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-kanonik. Plomin, Primorsko.

Antirrheúmon, najboljše zdravilo proti prehlajenji, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastile santoninske; (kolesci zoper gliste izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica 10 kr., 100 koščck. 50 kr. 1000 koščckov 4 gld. 2000 koščck. 6 gl.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivem kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žličic. Steklenic 36 kr.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila se zmiraj sveža dobé v lekarni

G. Piccoli-ja

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

kjer se naročila takoj po pošti proti povzetji izvršujejo.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Josip Jerič.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.